

Poročilo o situaciji sladkornega trga v Jugoslaviji pričetkom leta 1924.

V tekoči kampanji so pridelale domače rafinerije sladkorja – osem po številu – skupno 3.400 do 3.600 vagonov sladkorja. Letna poraba sladkorja v Jugoslaviji pa se ceni na okroglo 5.000 do 5.500 vagonov, tako da producija domačih tovarne ne bo pokrila celotne potrebe in bomo neobhodno navezani na uvoz sladkorja iz inozemstva.

Od domačih tovarne sladkorja sta tovarni v Belju in Čukanci pri Beogradu v državni upravi, dalej Osješka d. d. tovarna sladkorja in ona v Utori Ilošnjal izven karabela, dočim so ostale tovarne združene glede enotne prodaje sladkorja v Savezu fabrika Šećera v Beogradu. Ob pričetku letošnje kampanje je nastopila precej ostra konkurenca med domačimi tovarnami ter vsled razmeroma nizkih prodajnih cen domačega sladkorja uvoz iz inozemstva ni konvenital. Vsled porenika sladkorne cene na slovenskem trgu zvišale so tudi domače tovarne sladkor, vendar pa so se do zdajnega časa odgovarjale prodajne cene domače proizvodnje našemu kupcu ter vsled tega inozemski sladkor za sedaj še ne prihaja na trg v Jugoslavijo ali pa le v neznatnih množinah.

Ker pa je z ozirom na domačo nezadostno produkcijo očividno, da bomo v mesecu marcu ali aprili 1924 več ali manj razprodani z domačimi zalogami, katerih hitrejša ali počasnejša razprodaja bo odvisna od finančnih potreb posameznih tovarn in od višine prodajne cene, je torej gojovo, da bomo morali uvoziti primanjkojoč okoli 2.000 vagonov sladkorja iz inozemstva. Za uvoz prihaja v poštev sladkor iz Čehoslovaške, Madjarske, Jave, Kubbe in Egipa.

Za Slovenijo je prihaja do sedaj v glavnem v poštev Trsi kot uvozno tržišče za sladkor, ker je bilo v tržaški luki vedno na razpolago velika količina Java sladkorja Kristalnega v sili in ker so hrvaški prekupci vedno nudili slovenskim tržakam češki sladkor po nižjih cenah, kot smo ga mogli direktno uvažati v Slovenijo iz Čehoslovaške. Bili smo torej v Sloveniji ob času uvoza sladkorja iz inozemstva v zadnjih letih skoraj izključno navezani na Trst, ker se nam direktno iz Češke ni nudilo potrebnih ugodnosti pri nakupu. Zeleli bi bilo torej, da se omogoči s strani čehoslovaških inkotipov direktni uvoz sladkorja v Slovenijo, kar je želeti tako iz narodno-gospodarskega, kakor tudi socijalnega jugoslovanskega slušišča.

Zdi se, da imajo hrvaški italijanski trgovci zagotovljeno prednost pri uvozu sladkorja iz Čehoslovaške pri železničnih tarifah ali morda kakih železničnih relaksacijah, ki jih prejemajo pri direktnem uvozu iz Češke v Trst. Treba bi bilo torej misliti na to, da se s primerno regulacijo železničnih tarifov ali zagotovilom relaksacij omogoči direktni uvoz češkega sladkorja v Slovenijo preko Mislinbora ali Jesenice.

Hrvaški trgovci nudijo poleg tega jugoslovanskim kupcem veliko ugodnost v plačilih pogojih na temen, da prodajo češki sladkor na 30 dnevni plačilni rok, dočim se treba sladkor pri direktnem uvozu iz Čehoslovaške v Jugoslavijo pličevali naprej in poleg tega čekati

vsled približno 14 dnevnega prevoza dalje na prejem blaga kot pri dovozih iz Trsta, ki trajajo pri normalnem železničnem prometu iz Trsta v Ljubljano največ tri dni, kar znači novo posebno ugodnost za domače naše kupce.

Omeniti je treba dolje, da v zadnjem času močno narašča dovoz sladkorja v Trst iz Madjarske in da se opaža pri hrvaških prekupcih ponovno nelepe manipulacije pri prodaji madjarskega sladkorja na temen, da prehresajo madjarski sladkor iz vseč z madjarskimi označenimi tovarom v nevrstne vreče brez signalov in znakov iz izvora ter tako lahko prodajojo dalje sladkor madjarskega izvora kot čehoslovaški proizvod, kar gojovo ne bi bilo mogoče, aksi bi se navezal direktni uvoz sladkorja iz Čehoslovaške v Jugoslavijo, predvsem v Slovenijo.

Ker domača produkcija sladkorja v Jugoslaviji najbrž tudi še v prihodnjih letih ne bo krila celotne potrebe vsled težkoči pri pridelovanju sladkorne repe, računal je z dejstvom, da bomo še več let navezani na uvoz iz inozemstva in je torej dejanska potreba, da se olajša in omogoči direktni uvoz sladkorja iz Čehoslovaške v Jugoslavijo.

Kvaliteta jugoslovanskega sladkorja je po večini prav dobra, nekatere tovarne pa izdelujejo celo prvovrstni sladkor, ki nič ne zaostavlja za čehoslovaškim izdelkom. Natančno, da naši konzumenti vsled tega zahlevajo dobro kvalitetno sladkorja in radi dejajo prednost češkemu sladkorju, katerega kakovost je znana dobra in bi torej spodbudila pozitivne potrebe uvoza tudi iz tega razloga odjem češkega sladkorja v Sloveniju bil gladek in znan, da bi se v drugih ozirih zamenjalo ugoditi upravljenem zahlevom jugoslovenskih, oziroma slovenskih kupcev.

M. K.

Trošarina na žganje po novih predpisih.

Mesec november 1923 nam je prinesel dva zakona, ki sta za gospodarsko življenje zelo važna. Je to novi zakon o taksah in pristojbinah oziroma zakon o izpremenbah in popolnitvah zakona o državni troškarini.

O prvem zakonu, ki je stopil v veljavo dne 15. novembra 1923 se je že marsikaj pisalo in ni bilo takoj vse ugodno, kar se je navajalo.

Drugi zakon, ki je stopil v veljavo dne 20. novembra 1923, je morda stvarno boljši. Ali je pa bai potreben in koliko je narodno gospodarsko uteviljen, je drugo vprašanje, ki zasluži nadzornost vso pozornost.

Ob prevratu so veljali v raznih delih naše države razni zakoni. Tudi glede troškarine na žganje je bilo tako. V Sloveniji smo prevzeli do zdajnjega zakon o davku na žganje blvje Avstrije. Leta 1921 smo dobili nov zakon o državni troškarini, takšah in pristojbinah, ki pa med drugim troškarine na žganje ni izenačil za vse dele država, kakor tudi sedanji zakon tega ni storil. Zakon iz leta 1921 s svojim obširnim pravilnikom je ločil troškarino na žganje od troškarine na alkohol ter uveljavil za osiguranje na žganje za vso državo, kjer se je ta troškarina dočelo pobirala, to je za vso državo razen